

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/757/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

18/2013. (II. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ (továbbiakban: panaszos) 2012. szeptember 12-én előterjesztett **panaszát** a 2013. február 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. szeptember 12-én elektronikus úton jelentett be rendőri intézkedés miatti panaszt, melyet 2012. szeptember 14-én postai úton meg is erősített.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2012. szeptember 10-én – gyermeke betegsége miatt – a feleségét kellett felvennie gépkocsijába, de a Budapesten, az Sz. utca környékén nem talált parkolóhelyet, ezért a Sz. utca és F. M. utca kereszteződésénél csak úgy tudott megállni, hogy az általa vezetett gépjármű kb. 30-40 cm-re rálógott a gyalogátkelőhelyre. Felesége 1-2 perc várakozás után megérkezett, de ekkor ért oda két rendőr is, akik „Jó napot! Kérem a papírjait” megszólítással köszöntek, majd a zebrára mutatva azt mondták „Nézzen maga alá!” A panaszos átadta az okmányait és közölte a rendőrökkel, hogy már mennek is tovább, csak a feleségét várva nem tudott máshol megállni és azt is elmondta, hogy beteg a gyermeke. A rendőrök nem voltak tekintettel a panaszos elmondására és közölték, hogy nem tudnak mást

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

tenni, szabálysértés történt, feljelentik, vagy helyszínbírságot szabnak ki. A panaszos kérte a rendőrök azonosító adatait, de azt válaszolták, hogy a nyomtatványon rajta lesz. Mivel a nyomtatvány másodpéldányon az indigóval történő átírás szinte láthatatlan volt, a panaszos kérésére az intézkedő rendőr tollal átírta, majd közölte a panaszossal, hogy az okmány hátulján van egy tájékoztató. Innen értesült a panaszos arról, hogy jogorvoslati lehetősége megszűnt. A panaszos a beadványában is elismerte, hogy valóban nem szabályosan állt meg, de ez csak a szükséghelyzet miatt volt és arra ügyelt, hogy a közlekedés biztonságát ne veszélyeztesse, ne akadályozza a forgalmat. A panaszos szerint a rendőri intézkedés teljes mértékben szakszerűtlen volt, célja a mindenáron való bírság beszedése volt. Nem voltak tekintettel a rendőrök azokra a körülményekre, melyet nekik a panaszos előadott. A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedésről tájékoztatást nem kapott, sem a nevüket, sem az azonosítójukat nem mondták meg a rendőrök, nem mondták el egyértelműen a szabálysértést, nem szólították fel annak megszüntetésére. A bírsággal kapcsolatban nem tájékoztatták a jogorvoslati lehetőségekről, illetve a következményekről. Stílusuk minősíthetetlen és lekezelő volt. A panaszos kéri, hogy a kiszabott bírságot a Testület semmisítse meg és az intézkedő rendőröket vonja felelősségre. A panaszos leírta, hogy anyagi körülményeik miatt nincs lehetőségük a bírság befizetésére.

Kérte a Testületet panaszának kivizsgálására.

II.

A Testület a panaszügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatától az ügyben illetékes Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjétől, valamint megküldeni kérte a panasszal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdéseivel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) 2012. szeptember 10-én az intézkedésben résztvevő két rendőr 13 óra körüli időben az V. kerület F. M. utca – Sz. utca kereszteződésénél azt látta, hogy a kijelölt gyalogátkelőhelyen szabálytalanul áll egy személygépjármű, melynek utasterében tartózkodott a vezetője.

Az intézkedésre okot adó magatartás a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 40. § (5) bekezdés e) pontjában foglalt szabály (kijelölt gyalogos-átkelőhelyen történő megállás) megszegése volt.

Az intézkedő rendőrök az intézkedés megkezdése előtt bemutatkoztak, közölték azonosító számukat, az intézkedés tényét és célját, majd napszaknak megfelelően köszöntek, az intézkedés alá vontat nemének, életkorának megfelelően szólították meg. Az intézkedést a járőrvezető folytatta le, közölte az intézkedés alá vonttal, hogy szabálytalan helyen állt meg, mivel a kijelölt és felfestett gyalogátkelőhelyen tilos megállni, ezért intézkedik vele szemben és közölte, hogy a gépkocsivezető magatartása a KRESZ rendelkezéseibe ütközik.

A rendőr mérlegelve a szabálysértés súlyát és az elkövetés körülményeit a helyszínbírság alkalmazása mellett döntött. A panaszost a bírság kiszabásáról, annak okáról, a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó rendelkezésekről mind szóban, mind írásban megfelelő módon tájékoztatták és közölték vele, hogy a szabálysértés – aláírással igazolt – tudomásul vétele esetén jogorvoslatnak nincs helye. Közölték a panaszossal a kötelező összegű bírság és a hozzárendelt közúti közlekedési előéleti pont mértékét.

2) Az intézkedés során a rendőrök végig megfelelő hangnemben kommunikáltak az intézkedés alá vonttal és feleségével egyaránt. Miután a panaszos és felesége is dühös volt, emelkedett hangon kezdtek el beszélni, illetve becsmérlő kijelentéseket tettek, fenyegetőztek, de az intézkedő rendőr határozott, ám udvarias hangon rendreutasította őket. A panaszos a szabálysértés elkövetését beteg gyermekére hivatkozva indokolta. A rendőri jelentés szerint a panaszos által vezetett gépjármű hosszabb ideig várakozott a kijelölt gyalogos átkelőhelyen.

3) A rendőrök az intézkedés során/után fényképfelvételeket készítettek, mely azt tanúsítja, hogy a gépjármű a gyalogátkelőhelyen várakozik.

III.

A Testület a panaszos által előadottak alapján vizsgálata tárgyává tette a vele szembeni intézkedés jogszerűségét és azt, hogy az eljáró rendőr megfelelően tett-e eleget a szolgálati fellépésre vonatkozó előírásoknak, valamint a felvilágosítás-adási kötelezettségének.

A Testületnek ugyanakkor nem állt módjában értékelni azt, hogy jogszerűen került-e sor a panaszossal szemben helyszíni bírság kiszabására, ahogy azt, sem vizsgálhatta, hogy helyszíni bírság alapjául szolgáló tényállás a szabályszegés/szabálysértés vonatkozásában mennyiben felelt meg a valóságnak.

A Testület a panaszeljárás során arra a megállapítása jutott, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként az értékelte, hogy a panaszost jogszerűen vonták-e intézkedés alá.

A Testület utal azon töretlen gyakorlatára, miszerint a szabályszegés tényállásszerűségét csak a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Annak megállapításához azonban, hogy a rendőrség kellő körültekintéssel és megfelelő jogalapra hivatkozva járt-e el akkor, amikor szabályszegés elkövetése miatt vonta intézkedés alá a panaszost, elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy a jogsértő magatartás gyanúja fennállt-e az intézkedés alkalmával. A Testületnek ezért annak vizsgálatára van lehetősége, hogy a panaszossal szembeni intézkedésre a megfelelő jogalap birtokában és jogszerűen került-e sor.

A fentiekre tekintettel a Testület azt értékelte, hogy a panaszossal szembeni intézkedés indokolt volt-e, illetve, hogy fennállt-e a rendőrök intézkedési kötelezettsége.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A rendőrfőnök azt tapasztalta, hogy egy személygépjármű a kijelölt gyalogátkelőhely egy részét elfoglalva várakozik, s ezzel a magatartásával megsérti a KRESZ szabályait.

A Testület mind a panaszosi előadásból, mind a rendőri jelentésből arra a következtetésre jutott, hogy fennállt a szabályszegés elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a panaszossal szembeni intézkedés szükségességét megalapozta.

A Testület megállapította, hogy fenti tényállás szerint a rendőrök, az Rtv. 13. § (1) bekezdés első fordulatóban foglaltaknak megfelelően, a szabálysértés (szabályszegés) észlelésére vonatkozó rendelkezése alapján intézkedési kötelezettségüknek tettek eleget a panaszos intézkedés alá vonása során, ezért e vonatkozásban a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült, mert az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

Az ismertetett tényállást alapul véve a Testület a panaszos igazoltatásával összefüggésben utal az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésére. A jogszabályhely intézkedéskor hatályos rendelkezése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A vizsgált esetben az igazoltatás a hivatkozott jogszabályhely alapján, tekintettel a közlekedésrendészeti ellenőrzés indokára jogszerűen történt.

A Testület az Rtv. idézett rendelkezése alapján megállapította, hogy a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el az igazoltatás tekintetében, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés teljes mértékben szakszerűtlen volt, az intézkedésről a rendőrök tájékoztatást nem adtak, nem mondták meg azonosítójukat, nem mondták meg egyértelműen a szabálysértést és nem szólították fel annak megszüntetésére.

A kérdés értékeléséhez kapcsolódó jogszabályi rendelkezések a következőképpen szólnak. Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgással kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése,

valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A rendőrségi tájékoztatás szerint az intézkedésben részt vevő mindkét rendőr az Rtv.-ben foglaltak alapján bemutatkozott, közölték azonosító számukat, az intézkedés tényét és célját, majd a napszaknak megfelelően köszöntek és az intézkedés alá vontat nemének, életkorának megfelelően szólították meg.

Közölték a rendőrök a panaszossal, hogy szabálytalan helyen állt meg, mivel a kijelölt és felfestett gyalogátkelőhelyen tilos megállni, ezért intézkednek vele szemben.

A fentiek miatt ellentmondás mutatkozott a panaszosi előadás és a rendőrségi jelentésben leírt információk között a panaszolt magatartás tekintetben.

Mindezek okán nem volt megállapítható az, hogy a jogszabályi előírás szerint köszöntek-e és azonosították-e magukat az intézkedő rendőrök, ezért e tekintetben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható. Emellett ugyanakkor azt megállapíthatónak látta a Testület, hogy az intézkedés okaként megjelölt KRESZ szabálysértés megjelölése elegendő és megfelelő tájékoztatás volt az intézkedés kezdetén, ezért pedig a panaszos a tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

3) Végül azt vizsgálta meg a Testület, hogy megfelelő tájékoztatásban részesült-e a panaszos az általa elkövetett szabályszegések jogkövetkezményeit illetően, tekintettel arra, hogy a panaszos állítása szerint a helyszíni bírsággal kapcsolatban nem tájékoztatták a rendőrök sem a lehetséges jogorvoslati lehetőségekről, sem a következményekről.

A kérdés kapcsán mindenek előtt az Rtv. általános jellegű rendelkezéseire szükséges emlékeztetni. Az Rtv. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

E mellett az Rtv. 24. § (1) bekezdése egy további, szintén tág értelemben vett kötelezettséget rögzít, amikor kimondja azt, hogy a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendőri jelentés szerint a panaszost a bírság kiszabásáról, annak okáról, a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó rendelkezésekről mind szóban, mind írásban megfelelő módon tájékoztatták. Közölték a panaszossal, hogy a szabálysértés – aláírással igazolt – tudomásul vétele esetén jogorvoslatnak nincs helye, továbbá közölték a kötelező összegű bírság és a hozzárendelt közúti közlekedési előéleti pont mértékét.

A rendelkezésre bocsátott rendőrségi információk és a panaszos előadása között olyan ellentmondást tapasztalt a Testület, amelyet a rendelkezésére álló bizonyítási eszközökkel feloldani nem lehetett, **ennek okán pedig nem volt megállapítható, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben a végrehajtott intézkedés valamint az intézkedés okának közlése alapjogsérelmet nem keletkeztetett a panaszos oldalán, figyelemmel az egyes intézkedések jogszerű voltára; illetőleg annak kapcsán, hogy a jogszabályi előírások szerint köszöntek-e és azonosították-e magukat rendőrök, valamint, hogy megfelelő felvilágosításban részesítették-e a panaszost a megállapított szabálysértések jogkövetkezményeit illetően, a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. Minderre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2013. február 6.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag